

Kallelsen till den stora måltiden

Predikan vid ELM:s 100-årsjubileum

Det är ofta en stor glädje förknippad med att få ett inbjudningskort till ett festtillfälle. Även den som bjuder till fest gläds över att få dela mat och dryck, värme och gemenskap med sina gäster. Men festglädjen bygger på en frivillig ömsesidighet. Saknas den vederbörliga uppskattningen av inbjudan inställer sig i vart fall hos värden en besvikelse. Det är oartigt att inte tacka ja till en sådan, fin inbjudan. Vad ska värden i ett sådant läge ta sig till? I denna predikan över Luk. 14:12-24 visar Sam-Arne Nilsson hur denna laddade och allvarliga situation är Guds och vår. Den hölls i Roseniuskyrkan i Stockholm under ELM:s 100-årsjubileum den 3 juni 2011.

JESUS SADE OCKSÅ till den som bjudit honom:

”När du bjuder på middag eller kvällsmål, bjud då inte dina vänner eller bröder eller släktingar eller rika grannar. Kanske de bjuder tillbaka, och du får din belöning. Nej, när du skall hålla fest, bjud fattiga och krymplingar, lama och blinda. Salig är du då, eftersom de inte kan ge dig något tillbaka. Du skall få din lön vid de rättfärdigas uppståndelse.”

En av gästerna som hörde detta sade till honom: ”Salig är den som får bli bordsgäst i Guds rike.” Jesus sade till honom: ”En man ville ordna en festmåltid och bjöd många gäster. När tiden för festen var inne, skickade han ut sin tjänare för att säga till de inbjudna: Kom, nu är allt färdigt. Men de började alla ursäkta sig. Den förste sade till honom: Jag

har köpt en åker och måste gå ut och se på den. Jag hoppas du ursäktar. En annan sade: Jag har köpt fem par oxar och är på väg att se vad de duger till. Jag hoppas du ursäktar. Ännu en annan sade: Jag har gift mig, och därför kan jag inte komma. Tjänaren kom tillbaka och berättade detta för sin herre. Då blev denne vred och sade till sin tjänare: Gå genast ut på gator och gränder i staden, och för hit fattiga och krymplingar, blinda och lama. Tjänaren sade: Herre, vad du befallede har jag gjort, men här finns ännu plats. Då sade herren till sin tjänare: Gå ut på vägar och stigar och uppmana enträget människor att komma in, så att mitt hus blir fullt. Ty jag säger er att ingen av de män som var bjudna skall smaka min måltid” (Luk. 14:12-24).

BJUDNINGEN TILL MÅLTID utgör i både Gamla och Nya testamentet en bild av frälsningen till Guds rike.

Vi läser till exempel: ”HERREN Sebaot skall på detta berg göra en festmåltid för alla folk, en festmåltid med utsökta rätter och gamla viner, ja, med bästa vin, väl klarat. Han skall på detta berg göra om intet den slöja som beslöjar alla folk, det täckelse som täcker alla folkslag. Han skall för alltid göra döden om intet” (Jes. 25:6-8)

”Detta berg” syftar inte på Sinai, lagutgivningens heliga berg, utan på Sions berg och Jerusalem, och löftet gäller det frälsningsverk

Man blir inte salig bara för att man tillhör någon religiös krets med högt ställda, fromma förväntningar eller visioner, om man inte lever i en sann tro på Frälsaren.

som Jesus Kristus skulle fullkomna på korset på Golgata.

På ett annat ställe i Jesaja bok ropar Herren: "Hör på, alla ni som törstar, kom hit till vatten, och ni som inte har pengar, kom hit och köp säd och ät. Ja, kom hit och köp säd utan pengar och för intet både vin och mjölk. Varför ger ni ut pengar för det som inte är bröd, era inkomster för det som inte kan mätta? Hör på mig, så skall ni få äta gott och njuta av utsökt mat. Böj era öron hit och kom till mig! Hör, så får er själ leva!" (Jes. 55:1-3)

I Uppenbarelseboken står det talat om "Lammets bröllopsmåltid": "Saliga är de som är bjudna till Lammets bröllopsmåltid" (Upp. 19:9).

JESUS ÄR INVITERAD till en av de ledande fariséerna, då en av de andra bordsgästerna utbrister: "Salig är den som får bli bordsgäst i Guds rike!"

Kanske är det ett uttryck för de allmänna förväntningarna om ett jordiskt Messias-rike, eller bara ett yttrande – som Bo Giertz skriver – "av lust att få säga något fromt".

Jesus svarar med att berätta en liknelse. Den innehåller en varning till mannen – och till oss: "Ty jag säger er att ingen av de män som var bjudna skall smaka min måltid."

Som jude tillhörde mannen dem som – enligt bilden i Jesu liknelse – hade fått en förberedande eller första inbjudan till att vara gäst i Guds rike.

Som döpta i Faderns och Sonens och den Helige Andes namn tillhör vi dem som är inbjudna till "Lammets bröllopsmåltid".

Men de som var Herrens egna tog inte emot honom, när han kom till dem, och därför gick de miste om den salighet de var inbjudna till.

På motsvarande sätt hjälper det inte oss att vi en gång har fått ta emot det heliga dopet, om vi inte låter kallelsen genom evangelium locka oss till bättring och tro. Man blir inte salig bara för att man tillhör någon religiös krets med högt ställda, fromma förväntningar eller visioner, om man inte lever i en sann tro på Frälsaren.

"EN MAN TILLREDDE en stor måltid och bjöd många", står det i en äldre översättning.

När en stor festmåltid ska tillredas, kräver det omfattande förberedelser och mycket arbete. "En man tillredde..." Vi förstår att det handlar om Herren Gud.

Initiativet var hans och det var han som *själv* svarade för tillredelsen.

Just så är det med frälsningen. Aposteln Paulus skriver: "Alltsammans är av Gud, som har försonat oss med sig genom Kristus ... Ty Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. Han tillräknade inte människorna deras överträdelse" (2 Kor. 5:18-19).

För tillredelsen – det vill säga allt som behövs göras för vår frälsning – svarade Gud ensam.

Detta stryker Herren under, när han i gamla förbundet tilltalar sitt folk med namnet Jakob,

Den kallades värdighet behöver inte undersökas.

som betyder bedragare, alltså syndare, och hos Jesaja säger: "Men icke har du, Jakob, kallat mig hit, i det du gjort dig möda för min skull, du Israel. Icke har du framburit åt mig dina får till brännoffer eller ärat mig med slaktoffer; icke har jag vållat dig arbete med spisoffer eller möda med rökelse. Icke har du köpt kalmus åt mig för dina pengar eller mättat mig med dina slaktoffers fett.

Nej, du har vållat mig arbete (grtx: gjort mig till tjänare) genom dina synder och möda genom dina missgärningar.

Jag, jag är den som utplånar dina överträdelser, för min egen skull och dina synder kommer jag inte mer ihåg" (Jes. 43:22-25, Normaluppl. 1903).

Inte du, Jakob ..., inga åtgärder från din sida; inte din ånger eller dina böner har vunnit frälsning. Alltsammans är av Gud. Frälsaren trampade vinpressen ensam och ingen av folket var med honom (Jes. 63:3).

Herrens ord till Jakob anger tydligt vad vår frälsnings tillredelse krävde: Synden måste utplånas. Som brott emot en helig Gud måste den sonas, som skuld måste den till fullo betalas och som salighetshinder för oss måste synden röjas undan. Dessutom måste lagens bud hållas, dess krav bli uppfyllda, och detta förmådde ingen med namnet Jakob åstadkomma; ingen var ens skickad att hjälpa till.

Tillredelsen fodrade inget mindre än att Guds enfödde Son blev sann människa för att som vår broder – i vårt ställe och för vår skull – genom sin görande och lidande lydnad "bota all den skada som oss syndafallet gjort".

"All vår skuld lade Herren på honom" (Jes. 53:6). Jesus blev gjord till synd för oss. Därför måste han uthärdas Guds outhärdliga vrede och dö den död som är syndens lön.

Han blev utgiven för våra synders skull. Men han blev också uppväckt för vår rättfärdiggörelses skull (Rom. 4:25). Och därmed var tillredelsen klar och tjänaren fick gå ut med kallelsen till

den stora måltiden: "Kom, nu är allt färdigt."

Det har varit Missionsällskapet Bibeltrögnas Vänners allra främsta uppgift att i Herrens tjänst gå ut med denna kallelse i vårt eget land och i de missionsområden i världen som Gud anvisat sällskapet.

Uppdraget står kvar, och vad Herren fordrar av oss är trohet – bibeltrohet och trohet i uppdragets verkställande. Uppdraget är inte komplicerat. Den kallades värdighet behöver inte undersökas. Ingen förtjänar saligheten men alla människor ska kallas – därför att Jesus dött för *alla*. "Gud, vår Frälsare, vill att alla människor skall bli frälsta och komma till kunskap om sanningen" (1 Tim. 2:4).

Kallelsen får inte formuleras om. Det går till exempel inte an att säga: "Kom och hjälp till så att allt kan bli färdigt."

Nej, allt *är* färdigt. Därför får du komma precis sådan du är. Du, syndare, är också bjuden, och du är välkommen! Herren Jesus står med utsträckta armar och säger: "Den som kommer till mig skall jag sannerligen inte kasta ut" (Joh. 6:37).

Jag är övertygad om att vi behöver be Gud om att i vår egen förkunnelse få tillbaka ett tydligt evighetsperspektiv!

OCH DET ÄR BRÅTTOM med uppdraget. "Gå *genast* ut (eller "skynda dig ut ...") på gator och gränder i staden" och därifrån vidare ut på vägar och stigar. Och där ska människor "*enträget uppmannas*" – "nödgas" med ett annat uttryck – att komma in så att huset där festen ska hållas blir fullt.

Du och jag är också bjudna. Gud hjälpe oss att se något av storheten i denna oförskyllda

nåd, så att vi inte ställer oss bland dem som prioriterar fel, ursäktar oss, blir borta och drar över oss Guds vrede!

Jesus ger exempel på två män, som köpt jordisk egendom, och en tredje, som tagit sig hustru. Lovliga ting, som inte hade behövt hindra dem att komma till måltiden, men som blev förvändningar för att utebli, för att helt i onödan undandra sig till förtappelse.

De är exempel på de obofärdigas förhinder, på det världsliga sinnets grova felprioriteringar, på otrons fatala misstag.

”Vad hjälper det en människa om hon vinner hela världen men förlorar sin själ?” (Matt. 16:26.) Ingenting, absolut ingenting kan uppväga förlusten av den eviga saligheten. – Jag är övertygad om att vi behöver be Gud om att i vår egen förkunnelse få tillbaka ett tydligt evighetsperspektiv!

Efter det att tjänaren gått omkring med inbjudan på gator och gränder i staden, blev han skickad ut till vägar och stigar, och därmed torde kallelsen ha tystnat inne i staden. – Det är en allvarlig, men numera sällan framhållen sanning som Anders Nilsson uttrycker i strofen: ”Du kan bedröva Guds Ande så, att han dig lämnar, och du får gå.” (LH 308)

Och – när det gäller vårt ohörsamma folk – ska vi kanske tvingas bevittna uppfyllelsen av profetian i Amos bok: ”...de skall springa hit och dit, från norr till öster för att söka efter Herrens ord, men de skall inte finna det” (Amos 8:12)? ”I dag, när ni hör Herrens röst, så förhärda inte era hjärtan” (Hebr. 3:7).

På vägar och stigar råder den andliga fattigdomen. Där finns de som ett helt liv igenom har försökt bli riktiga kristna men som ideligen har fallit omkull och nu haltar omkring som krymplingar. Det har inte blivit allvar med att göra livet till en lovsång till Gud. Där vistas de som gärna skulle vilja ha en stor, väl synlig tro, men som bara håller på att stirra sig blinda på sig själva, de kalla, de som upplever att de är

helt oförmögna till allt det goda som de borde göra. ”Det goda som jag ville göra, det gör jag inte ...”

Vad skall det sägas till dem? – Det skall sägas: ”Här är ännu rum.” Det finns plats för dig vid festmåltiden. Det har Jesus sett till. Kom, för nu är allt färdigt. Och det är gratis!

I 2 Samuelsboken berättas att kung David frågade: ”Finns det ännu någon kvar av Sauls hus, som jag kan få göra barmhärtighet med för Jonatans skull?” (2 Sam. 9:3.)

Jo, det visade sig finnas en sonson till Saul. Mefiboset hette han och i det namnet ingår ordet för ”skam”.

Han var krympling, förlamad i båda fötterna. Mefiboset hämtas från Lo-Debar, kommer och faller ner på sitt ansikte för David, säkert mycket förfärad, för David säger: ”Var inte rädd, för jag vill göra barmhärtighet med dig för din fader Jonatans skull och jag vill ge dig allt din fader Sauls jordagods tillbaka och du skall äta vid mitt bord beständigt.”

”Och Mefiboset åt vid Davids bord som en av konungens söner” (2 Sam. 9:7, 10). Det fick han göra för Jonatans skull.

Kan här vara någon i dag, som Gud kunde få göra barmhärtighet med för Jesu skull? För första gången eller för tusende gången. Det vill Frälsaren gärna göra, medan här ännu är rum!

*Han fullgjorde
vad vi borde
och blev vår rättfärdighet.
Han avvände
vårt elände
för båd' tid och evighet.
Han förvärvde
att vi ärvde
ljus och frid och salighet.*

Sam-Arne Nilsson

Predikant, Järfälla